

RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLES VĒSTNESĪTIS

Nr. 16 (431)
2023. gada
19. novembris

Katedrāles kora vēsturiskais ceļš

Šī gada 8. decembrī Sv. Jēkaba katedrāles korim aprit 100 gadi, kopš tas sāka būt par neatņemamu sastāvdaļu atjaunotās Rīgas arhidiecēzes katedrāles svinīgajos

dievkalpojumos. Par godu šai jubilejai ieskatīsimies mūsu simtgadīgā kora vēstures lappusēs. Šajā numurā iepazīsim kori pašos tā pirmsākumos, par ko stāstu ir sagatavojusi katedrāles pirmā ērģelnieka Franča Rutkovska meita Irēna.

Visskaistākajai mūzikai ir jāskan baznīcā – tāds bija mana tēva moto.

Kad sv. Jēkaba katedrāle tālajā 1923. gadā kļuva par bīskapa sēdekli, visu vajadzēja sākt no nulles. Agrāk ērģelnieka amats bija prestižs un pretendentam bija jābūt ar konservatorijas izglītību, pie tam absolvējušam ērģeļu fakultāti, kura bija tikai Pēterburgā. Uz katedrāles ērģelnieka vietu rīkoja konkursu, kam pieteicās septiņi kandidāti, starp tiem arī komponists Alfrēds Kalniņš. Tika

izvēlēts Francis Rutkovskis. Sākumā korī pieteicās trīs dziedātāji, kuri bija dziedāt griboši amatieri. Gadu gaitā koris izveidojās par spēcīgu vienību, skaitliski izaugot līdz simts cilvēkiem.

Kaudzēm tika pirktas notis, no kurām tika izvēlēti paši skaistākie skaņdarbi, kuri pēc tam tika iestudēti. Notis pārrakstīja ar roku no partitūras balsīm.

Tika nodibināts arī votīvu koris, kas izpildīja dziesmas. Summas laikā dziedāja latīņu koris, kas izpildīja klasiku.

Solistu dziedāšana

dievkalpojumu laikā Latvijā nebija ieteicama, tāpēc tika izvēlēti tikai divi solisti, kuri bija profesionāļi no operas - tenors Hermanis Mikolajuns un bass Určs. Šīm balsīm bija skaists tembrs, arī tas bija viens no nosacījumiem dziedāšanai baznīcā un šie cilvēki kādu laiku tika apmācīti, lai varētu dziedāt baznīcā. Tā kā Latvijā pirms kara bija

DIEVKALPOJUMI RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ

Svētdiena, 19. novembris. Parastā liturģiskā laikosma 32. svētdiena.

8.00 Sv. Mise par + Donātu, + Lūciju, + Regīnu Ruskūļiem; lūgšana "Svētais Dievs"

9.30 Sv. Mise angļu valodā

11.00 Galvenā Sv. Mise par Jodis dzimtu

15.00 Sv. Mise par Kārli Kristiānu

18.00 Vesperes

18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 20. novembris.

8.00 Sv. Mise par Malvīni Raupi

Otrdiena, 21. novembris. V. J. Marijas prezentācija tempļi, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par + Helēnu Karpenko

18.00 Sv. Mise adorācijas kapelā

Trešdiena, 22. novembris. Sv. Cecīlija, jaunava un mocekle, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par + Aināru Bunku

16.30 – 18.30 Grēksūdze

18.00 Adorācija

19.00 Sv. Mise jauniešiem par Regīnu, Kristīni, Ingūnu, Mariju, Jāni, Nicmaņu un Sadovsku ģimenēm

Ceturtdiena, 23. novembris.

8.00 Sv. Mise par + Leonginu Teivāni

Piektdiena, 24. novembris. Sv. Andrejs Dung-Laks, priesteris, un viņa biedri mocekļi, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par Gunāru Pustu; Jēzus Sirds litānija.

Sestdiena, 25. novembris.

8.00 Sv. Mise par Vataginu dzimtu; Dievmātes litānija

Svētdiena, 26. novembris.

Mūsu Kungs Jēzus Kristus, vispasaules Karalis, obligātās svinības. Vissvētākā Sakramenta adorācija.

8.00 Sv. Mise par Lubgānu, Silavu un Gruzīņu ģimenes mirušajiem; lūgšana "Svētais Dievs"

9:30 Sv. Mise angļu valodā

11.00 Galvenā sv. Mise par + Helēnu Kudiņu; Euharistiskā procesija un jauniešvītītā priestera svētība

15.00 Sv. Mise par + Iraīdu Ciši

18.00 Vesperes

18.30 Sv. Mise par draudzi

Ziedojumi tiek vākti Rīgas Starpdiecēžu Garīgā semināra vajadzībām.

Pirmdiena, 27. novembris.

8.00 Sv. Mise par Kristiānu darba meklējumos

Otrdiena, 28. novembris.

8.00 Sv. Mise par Dzintru un Guntu

15.00 Sv. Mise Gaiļezera pansionātā

Rīgas Svētā Jēkaba katedrāles pastorālās komandas kontaktinformācija

Sv. Jēkaba katedrāle: tālr. 67326419

Diakons Gunārs Konstantinovs:

tālr. 67326419, mob. 29654800

jekaba.katedrale@tvnet.lv

Pastorālo vajadzību koordinatore – Andžela mob. 26156406

Pr. Renārs Birkovs, administrators:

brenars@inbox.lv; mob. 28688843

Trešdiena, 29. novembris.

8.00 Sv. Mise par + Paulīni
 16.30 – 18.30 Grēksūdze
 18.00 Adorācija
 19.00 Sv. Mise jauniešiem par
 Grigalinoviču Henriku

Ceturtdiena, 30. novembris. Sv. apustulis Andrejs, svētki.

8.00 Sv. Mise par + Jadvigu un Loginu
 un Kozlovsku dzimtām

Piektdiena, 1. decembris.

8.00 Sv. Mise par + Annu, + Teklu, +
 Antonu un + Staņislavu Tučiem; Jēzus
 Sirds litānija.

Sestdiena, 2. decembris.

8.00 Sv. Mise par + Jeļenu Patalovu;
 Dievmātes litānija

Svētdiena, 3. decembris. Adventa 1. svētdiena.**Vissvētākā Sakramenta adorācija.**

8.00 Sv. Mise; lūgšana „Svētais Dievs”
 9.30 Sv. Mise angļu valodā
 11.00 Galvenā Sv. Mise Alberta Jodis
 nodomā; Jēzus Sirds dievkalpojums
 15.00 Sv. Mise par + Anastasiju
 18.00 Rožukronis
 18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 4. decembris.

8.00 Sv. Mise par Aleksandru, Ludmilu,
 Katrīnu un Sergeju

Otrdiena, 5. decembris.

8.00 Sv. Mise par Mekšu un Morozovu
 dzimtu mirušajiem
 15.00 Sv. Mise Rīgas 1. slimnīcā

Trešdiena, 6. decembris.

8.00 Sv. Mise par Kļavu dzimtas
 mirušajiem
 16.30-18.30 Grēksūdze
 18.00 Adorācija
 19.00 Sv. Mise jauniešiem par Armanda
 ģimeni un Guntaru

Ceturtdiena, 7. decembris. Sv. Ambrozijs, bīskaps un Baznīcas doktors, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par Viļa dziedināšanu

Piektdiena, 8. decembris. V. J. Marijas Bezvainīgā ieņemšana, obligātās svinības.

8.00 Sv. Mise
 11.00 Sv. Mise par Roberta veselību
 18.00 Vesperes
 18.30 Sv. Mise par draudzi

Sestdiena, 9. decembris.

8.00 Sv. Mise - Rorātmise par Rasmus
 Justes veselību

Svētdiena, 10. decembris. Adventa 2. svētdiena.

8.00 Sv. Mise; lūgšana “Svētais Dievs”
 9.30 Sv. Mise angļu valodā
 11.00 Galvenā Sv. Mise par Mariju,
 pateicībā Dievam un Dievmātei
 15.00 Sv. Mise par + Staņislavu un +
 Ludvigu
 18.00 Vesperes
 18.30 Sv. Mise par draudzi

Katedrāles kora vēsturiskais ceļš

(turpinājums no 1.lpp)

bezdarbs, tad kora dziedātājiem - vīriem ar Saeimas starpniecību tika sagādāts darbs.

Kāpēc toreiz par ērģelniekiem nemācīja

meitenes? Tāpēc, ka tas ir fiziski smags darbs, jo jāspēlē ar rokām, reizē labi jāpārzina kāju klaviatūra, jāpārslēdz reģistri, ar žestiem jādiriģē koris, jo agrāk katoļu baznīcās nebija diriģentu, tāpēc vajadzēja ar acīm skatīties spogulī, kas bija uzkārts augšā, lai sekotu tam, kas notiek pie altāra. Bieži uz svētnīcu tika pasūtīts orķestris (pilns sastāvs), bet arī tur viss notika bez diriģenta.

Ērģelniekam katru dienu vajadzēja vingrināties, tāpēc mājās bija

koncertflīģelis un kāju klaviatūra. Instrumentu viņš atveda no Pēterburgas.

Obligāta prasība ērģelniekiem bija kārtīga ģimene, jo šķirtenus nepieņēma. Latvijā bija vairāki ērģelnieki, kuri ērģeļu spēli bija apguvuši vai nu Tautas konservatorijā vai pašmācības ceļā, bet viņi šo darbu nespēja pienācīgi veikt. Mana tēva pienākumos ietilpa dziedāšanas mācīšana Rīgas Garīgajā seminārā un visi vecāka gada gājuma priesteri bija mana tēva audzēkņi - viņi nāca dziedāt uz katedrāli; daži topošie garīdznieki, kas dažādu apstākļu dēļ bija izstājušies no Rīgas Garīgā semināra, tomēr vēlāk turpināja dziedāt katedrālē. Mans tēvs sv. Jēkaba katedrālē nostrādāja 40 gadus. Bija pieredzēti daudzi svinīgi dievkalpojumi. Dažreiz korim mēģinājumi notika pat divas reizes nedēļā. Daži no dziedātājiem pat nepazīna notis, bet viņiem bija muzikālā dzirde, kā arī brīnišķīgas baznīcas balsis; ar viņiem bija jāstrādā atsevišķi. Mans tēvs ļoti augstu vērtēja jebkuru balsi, cienīja katru cilvēku. Ja kāds no koristiem saslima, tad mans tēvs viņu apmeklēja vai nu slimnīcā vai arī mājās. Kad es paaugos, tad šo darbu vajadzēja veikt man. Ne katra ģimene gribēja, lai svētku laikā kāds no ģimenes locekļiem iztrūkst.

Korim bija dažādas aktivitātes - ikkatros svētkos tika klāti galdi, arī tad, kad produktus nevarēja tik viegli sadabūt, tomēr kāds varēja sagādāt gaļas izstrādājumus no Gaļas kombināta. Bija arī ekskursijas, kas vienoja kolektīvu. Mans tēvs bija ļoti sabiedriska, tāpēc koristi labprāt nāca pie viņa. Bieži bija lūgumi spēlēt ērģeles arī no citu konfesiju

pārstāvjiem. Reiz augšā bija uznācis slavenais krievu komiķis Anatolijs Popovs, jo viņam Maskavā nebija vietas, kur klausīties ērģeļu spēli, bet šis mūzikas instruments viņu ļoti iespaidoja.

Vēl citā reizē dzejniece Mirdza Ķempe kādam bērnam bija krustmāte, tad viesiem tika sniegts koncerts, bet katedrāles durvis tad tika aizslēgtas, jo citādi pret viņu varētu tikt vērstas sankcijas. Manam tēvam patika monumentāli skaņdarbi, piemēram, tika izpildīts Bēthovena darbs „Tā debess izteic...”. Reizēm notika svinīgas laulības, tad gan dziedāja sievietes – solistes, bet, cik atceros, viņas bija ar brīnišķīgām balsīm, dažreiz tika aicināti vijolnieki, čellisti.

Mans tēvs nomira 1962. gadā. Tad 1983. gadā par kardinālu kļuva šis priesteris Julijans Vaivods teica: „Nesim Bobrovski”. Mečislavs Bobrovskis bija nedaudz mācījies pie mana tēva.

Es novēlu visiem priesteriem un bīskapiem strādāt šajā virzienā, lai garīgā mūzika varētu uzplaukt!

Irēna Rutkovska

Ordo Paenitentiae -50

1973. gada 2. decembrī Dievišķā kulta kongregācija izdeva atjaunoto grēksūdzes rituālu.

Caur kristību cilvēks kļūst līdzīgs Kristum, saņemot neizdzēšamu ontoloģisku konfigurāciju ar Viņu. Tomēr cilvēka griba paliek padota grēka valdzinājumam, kas ir sacelšanās pret Dieva svēto gribu un rezultātā izraisa žēlastības zaudējumu, dažkārt arī

juridisko un redzamo saišu ar Baznīcu atraisīšanu. Tādas ir traģiskās grēka sekas.

Dievs, kas ir bagāts žēlsirdībā (Ef 2: 4), neatstāj grēcinieku savam liktenim. Caur apustuļiem un viņu pēctečiem doto spēku Dievs grēciniekā, kurš nožēlo, aktualizē Kristus iegūto atpestīšanu Lieldienu noslēpumā. Tā ir brīnišķa Samierināšanās sakramentā ietverta efektivitāte, kas dziedina grēka izraisītās pretrunas un atjauno kristieša kā dzīvā Baznīcas – Kristus Mistiskās Miesas – dzīvā locekļa īsto stāvokli. Tātad šis sakraments ir organiski saistīts ar Euharistiju, no kuras kā Kalvārijas upura memoriāla izriet un kalngalu gūst vienas un svētas Baznīcas dzīve.

Jēzus ir vienīgais nepieciešamais vidutājs mūžīgā pestīšanā. Sv. Pāvils skaidri par to saka: „Dievs ir viens un viens ir Dieva un cilvēku vidutājs, cilvēks – Jēzus Kristus, kas pats sevi atdeva kā izpiršanas maksu par visiem (1 Tim 2: 5). Tāpēc mūžīgās pestīšanas labā nepieciešami Jēzus iestādītie žēlastību līdzekļi, kas ir sakramenti. Centieni uzturēt vai atjaunot attiecības ar Dievu bez Baznīcas un sakramentiem tāpēc lemti neveiksmei. Zīmīgi, ka Lieldienu naktī augšāmcēlies Kristus nodeva apustuļiem varu piedot grēkus (Jņ 20: 23) un Tridentes koncilā Baznīca svinīgi mācīja, ka šo spēku nepieciešams izmantot attiecībā uz nāvīgiem grēkiem (DS 1679, 1706).

Grēksūdzes sakramenta svinēšana vienmēr ir Baznīcas akts, ar kādu tā apliecina savu ticību un pateicas Dievam, kas Jēzū Kristū mūs atbrīvojis no grēka. No tā izriet, ka sakramenta derīgumam un likumībai priesterim, kā

arī peninentam uzticīgi jāseko tam, ko Baznīca māca un nosaka. Sakramentālās absolūcijas vārdi nav maināmi. Bez tam 960. kanons nosaka, ka individuāla un integrāla grēksūdze un absolūcija veido vienīgo parasto veidu, ar kādu ticīgie, kuri apzinās nopietnu grēku, samierinās ar Dievu un Baznīcu; tāpēc vispārējo absolūciju jāpielieto tikai noteiktos kanoniskos gadījumos (can 961, 962, 963).

Priesteris kā sakramenta izdalītājs darbojas *in persona Christi* -Kristus personā, pārdabiskās ekonomijas kalngalā. Sakramentālā

grēksūdzē penitents veic „teoloģisku” aktu, proti, ticības diktētu ar nožēlu, kas izriet no pārdabiskiem iemesliem -

mīlestības un Dieva bijāšanas, lai atgūtu draudzību ar Viņu un līdz ar to mūžīgo pestīšanu.

Reizē penitents vēlas iekšēju un psiholoģisku mieru. Tomēr sakraments nav jāsajauc ar psihoterapeitisku tehniku. Psiholoģiskas prakses nevar aizvietot Grēksūdzes sakramentu.

Biktstēvs, Dieva žēlsirdības devējs, lai ir nesavtīgs, piedāvājot ticīgiem laiku un pacietīgu izpratni. 980. kanons saka: „Ja biktstēvam nav šaubu par penitenta dispozīciju, absolūciju lūguma gadījumā nav jāatsaka vai jāatliek.” 986. kanons uzliek pienākumu priesteriem dvēseļu aprūpē uzklaust grēkus ticīgajiem, kuri *rationabiliter audiri petant* (pamatoti lūdz tikt uzklaustīti). Vispārējais princips ir tāds, ka sakramentus nevar atteikt tiem, kas tos

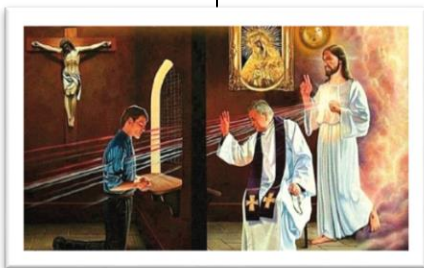
lūdz pienācīgā laikā, ir pienācīgi sagatavoti un likums neaizliedz tos saņemt (can 843, # 1), kā arī jāņem vērā arī pienācīga vieta (can 964).

Sakraments ir ne tikai Baznīcas ticības akts, bet arī personīgs penitenta ticības, cerības un, vismaz sākotnējā pakāpē, mīlestības akts. Priestera pienākums ir palīdzēt penitentam izsūdzēt grēkus, ne tikai atcerēties pagātni, bet reliģiski pazemoties un pašauties uz Dieva žēlsirdību.

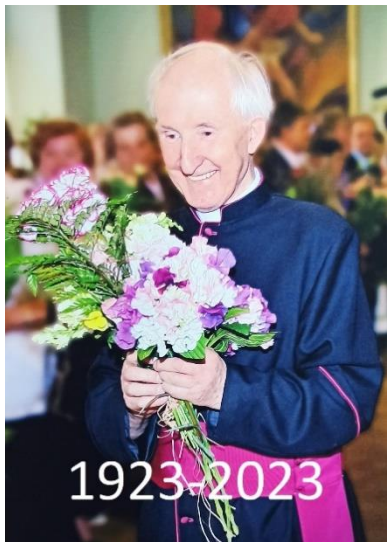
Penitentam sakraments ir vienmēr efektīvs, pat ja biktstēvs pats ir necienīgs, bet priesterim ir pienākums, darbojoties *in persona Christi*, pieskaņot sevi Kristum, lai viņš būtu Viņa dzīvs attēls ticīgiem. Lai to sasniegtu, nepieciešams, lai priesteris pats uzticīgi un bieži ietu pie bikts kā penitents.

Darbojoties *in persona Christi*, priesterim jārespektē sakramentālais zīmogs par izsūdzēto saturu sakramentā, pat, ja nepieciešams, par savu dzīvības maksu. Ticīgie neuztic savas sirdsapziņas priesterim kā privātai personai, bet kā Dieva spēka un žēlsirdības instrumentam caur Baznīcas mandātu.

Biktstēvs ir tiesnesis, ārsts un skolotājs Baznīcas labā. Kā tāds viņš nevar stādīt priekšā „savu” personisko morāli vai askēzi, savus privātos uzskatus vai izvēles, bet izpaustu patiesību, kuru Baznīca sargā un garantē autentiskā Maģistērijā (can 978).

No Smeltertēva arhīva

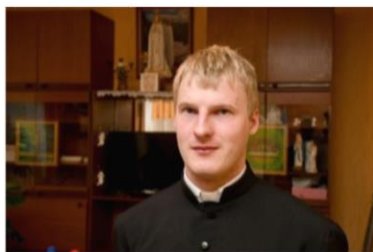
Kungs, dod mums klusu dvēseli, lai Tavs miers tur mājo! Klusā dvēsele. Jūs varat runāt, pļāpāt, prieku nest, bet, kad jūs esat kapellā vai Dieva priekšā, vai baznīcā, lūdzu, mēģiniet saglabāt klusumu. Viņš ir šeit. Viņš ir vientuļš, atstāts. Šeit, protams, jūs ieskrieniet vienu otru reizi iekšā. Agrāk Beļģijā vai Francijā baznīcas bija vaļā. Cilvēki gāja skatīties tās brīnišķīgās baznīcas vai arī lūgties.

Atrodiet vienmēr laiku mūsu Kungam, Šefam, vai kā jūs gribat, sauciet. Es Viņu saucu, kad man ir iespējams un kad vajadzīgs, es Viņu esmu bāris. Un zini, Viņš izklausā. Jūs brīnīsieties, bet tiešām, tas tā ir. Es, Vācijā, kad man bija smagi un es nevarēju atrisināt vienu otru problēmu vai nu draudzes vietā, vai tu dari tā, vai citādi, visādi ir slikti. Nu tad man bija deguns pilns, viens pats biju, sāku uz Viņu bārties: ja Tu esi, priekš Tavas valstības es strādāju. Un zini, kad sāk bārties uz Pestītāju, Viņš redz, ka tu Viņu ņem

nopietni, redz, ka tevī viss vārās un Viņam klūp virsū, tad nāk kāds gars.

Saistībā ar pāvesta Franciska izsludināto Trūkumcietēju dienu Sv. Jēkaba katedrālē 20. novembrī pl. 8.00 būs sv. Mise, pēc kuras sekos sadraudzības mielasts

Svētdien, 26. novembrī, pl. 11.00 Sv. Misi svinēs Jelgavas diecēzes jauniešvītāis priesteris Armands Smiltiņš, kurš dos īpašo jaunā priestera svētību

**Katedrāles kora 100 gadu
jubilejas svinības
10. decembrī
Sv. Mise pl. 11.00**

**SVĒTĀ MISE
JAUNIEŠIEM
TREŠDIENĀS
VISSVĒTĀKĀ
SAKRAMENTĀ
ADORĀCIJĀ 18.00**

SV. MISE 19.00

GRĒKSŪDZES SĀKOT

NO 16.30

**Pateicamies ikvienam
par atbalstu Sv.
Jēkaba katedrāles
remontam un
draudzes vajadzībām!**

**Lūdzam atbalstīt katedrāli
ar ziedojumu
pie dievnama apmeklēšanas vai
ar bankas pārskaitījumu
Rīgas Svētā Jēkaba
Romās katoļu draudze
Reģ Nr. 90000106696
UNLALV2X**

**SEB bankas konta nr.
LV84UNLA0002000701505**

* * *

**Lielākā dāvana
dzīvajiem un mirušajiem
Jēzus Kristus Upuris –
sv. Mise par dzīvajiem un
mirušajiem konkrētos nodomos ir
lielākā dāvana, aizlūgums un atbalsts
cilvēku vajadzībās.**

**Pieteikt šos nodomus var
sakristejā vai pie dežurantes.**

Redakcijas adrese:

M. Pils 2, Rīga, LV-1050

Tālr.: 28688843

E-pasts: brenars@inbox.lv

Vēstnesīša numuri pieejami:

Redkolēģija:

Atbildīgais: pr. Renārs

Datorsalikums: Inga

Metiens: 450 eks.

vestnesitis.wordpress.com